

Zaradi velikega zanimanja na področju zaklonišč, je Uprava RS za zaščito in reševanje objavila sledeča pojasnila.

[Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami](#) (Ur. l. RS, št. 51/2006) določa, da so zaklonišča namenjena zaščiti ljudi pred vojnimi in drugimi nevarnostmi. Glede na svojo trdnost so primerna tudi kot zasilno prebivališče neposredno po potresu, ko se tla še niso umirila, zaklonišča - depoji pa se uporabljajo za zaščito kulturne dediščine.

Zaklonišča se praviloma gradijo v sklopu objekta kot dvonamenski objekti, vendar tako, da s tem ni zmanjšana njihova zaščitna funkcija. Ob nevarnosti se morajo zaklonišča v 24 urah pripraviti za njihov prvotni namen, to je za zaklanjanje.

V skladu z [Uredbo o graditvi in vzdrževanju zaklonišč](#) (Ur. l. RS, št. 57/96, 54/15) se v Sloveniji zaklonišča gradijo v urbanih območjih z več kot 10.000 prebivalci. Obveznost graditve je zavezujoča za zdravstvene, vzgojno varstvene, redno izobraževalne ustanove, javne telekomunikacije, nacionalno televizijo in radio, javni potniški promet, pomembno energetska industrijsko dejavnost za potrebe obrambe in delovanje državnih organov. Za vse preostale objekte v teh naseljih velja ojačitev stropne konstrukcije nad kletjo. Zaklonišča kot depoje se gradi v muzejih, galerijah in arhivih ter knjižnicah nacionalnega pomena.

Stopnja zaščite zaklonišč in zaklonilnikov se zagotavlja z upoštevanjem zaščitnih lastnosti, velikosti in časom možnega neprestanega bivanja v zaklonišču.

Zaščitne lastnosti zaklonišč in zaklonilnikov se določajo z njihovo odpornostjo proti mehanskim, radiacijskim, toplotnim ter kemičnim in biološkim učinkom. Zaščitne lastnosti zaklonišč se izražajo z velikostjo nadtlaka.

Zaklonišča in zaklonilnike delimo na:

- Zaklonišča osnovne zaščite, ki zagotavljajo zaščito pred vsemi naštetimi učinki ter funkcionalno zgrajeni prostori za sedemdnevno nepretrgano bivanje do 300 ljudi, po potrebi tudi za več oseb. Zaklonišča osnovne zaščite se gradijo v mestih in drugih ogroženih naseljih v novih objektih, namenjenih javni zdravstveni službi, varstvu in izobraževanju otrok, varstvu kulturne dediščine, javnim telekomunikacijam, nacionalni televiziji in radiu, upravljanju železniškega, pomorskega in zračnega prometa ter v pomembnih energetskih in industrijskih objektih, kjer se bodo v vojni opravljale dejavnosti posebnega pomena za obrambo in zaščito.
- Zaklonišča dopolnilne zaščite zagotavljajo zaščito pred ruševinami in funkcionalno opremljene prostore za 24-urno nepretrgano bivanje največ 50 ljudi.
- Zaklonilniki morajo vzdržati težo ruševin objekta in so primerni za 12-urno bivanje največ 50 ljudi. Zaklonilniki so lahko kletni ali rovni in so namenjeni zaščiti pred mehanskimi in toplotnimi učinki. Kletni zaklonilniki so preurejeni kletni ali drugi primerni prostori v objektih. Zgrajeni morajo biti iz trdnega in obstojnega materiala. V objektih, kjer se primerni prostori preuredijo v zaklonilnike, je treba zapreti oz. zatesniti nepotrebne odprtine ter utrditi strop in stene.
- Rovni zaklonilniki so na odprtem prostoru zunaj objektov, kjer niso izpostavljeni ruševinam. So praviloma pokriti oziroma zaprti, lahko pa so tudi odprti. Za izdelavo konstrukcije se uporabljajo leseni elementi, jekleni nosilni in spojni elementi ter montažni armiranobetonski elementi.

Vsa zaklonišča v Sloveniji, ki so bila zgrajena pred uveljavitvijo zakona (pred letom 2006), so razvrščena v zaklonišča za zaklanjanje prebivalstva do 24 ur (zaklonišče dopolnilne zaščite) in morajo imeti najmanj predpisana zapiralna sredstva, filtroventilacijske naprave ter elektroinstalacije za njihov pogon in osvetljevanje prostorov.

Evidenco zaklonišč, na podlagi 9. člena Uredbe o gradnji in vzdrževanju zaklonišč, **vodijo občine**. Evidenca vsebuje podatke o zaporedni številki, vrsto zaklonišča s številom mest, naslov, lastnika ter datum opravljenega zadnjega pregleda zaklonišča.

Skladno z 10. členom Uredbe o graditvi in vzdrževanju zaklonišč, **se morajo zaklonišča redno vzdrževati. Za vzdrževanje in njihovo smotrno uporabo so odgovorni lastniki**, ki morajo pridobiti potrdilo o primernosti zaklonišča od pooblaščenice organizacije za tehnično kontrolo zaklonišč vsakih deset let.

Skladno s [Pravilnikom o tehničnih normativih za zaklonišča in zaklonilnike](#), mora potrdilo o primernosti zaklonišča lastnik pridobiti od pooblaščenice organizacije za tehnični in kontrolni preizkus ter izdajanje potrdil o primernosti zaklonišč. Upravlavec oziroma lastnik morata imeti knjigo vzdrževanja, v katero vpisujeta podatke o lastniku in upravljavcu zaklonišča, o vzdrževanju, kontrolnih preizkusih, opravljenih inšpekcijah in ukrepih ob ugotovljenih pomanjkljivostih. Na podlagi kontrolnega preizkusa se za zaklonišče izda potrdilo o primernosti. Kontrolni preizkus, ki ga opravi pooblaščenica organizacija, se opravi za zaklonišča osnovne in dopolnilne zaščite vsakih deset let.

Na podlagi 12. člena Uredbe o graditvi in vzdrževanju zaklonišč in 142. člena Pravilnika o tehničnih normativih za zaklonišča in zaklonilnike **nadzor nad izvajanjem Uredbe in Pravilnika opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.**